

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ"

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Серія "Економіка"

ВИПУСК 21

Острого – 2013

ББК 65
УДК 330 (082)
Н 34

*Рекомендовано як фахове видання
Постанова президії ВАК України № 1-05/3 від 14. 04. 2010 р.*

*Друкується за ухвалою вченої ради
Національного університету “Острозька академія”
Протокол № 9 від 25 квітня 2013 р.*

Редакційна колегія:

Пасічник Ігор Демидович, доктор психологічних наук, професор (*головний редактор*);
Крالیук Петро Михайлович, доктор філософських наук, професор;
Вітлінський Вальдемар Володимирович, доктор економічних наук, професор;
Карлін Микола Іванович, доктор економічних наук, професор;
Левицька Світлана Олексіївна, доктор економічних наук, професор;
Пасічник Юрій Васильович, доктор економічних наук, професор;
Матвійчук Андрій Вікторович, доктор економічних наук, професор;
Козак Людмила Василівна, кандидат економічних наук, доцент;
Топішко Іван Іванович, кандидат економічних наук, доцент;
Новоселецький Олександр Миколайович, кандидат економічних наук, доцент;
Мамонтова Наталія Анатоліївна, кандидат економічних наук, професор;
Дем’янчук Ольга Іванівна, кандидат економічних наук, доцент (*відповідальний секретар*);
Кривицька Ольга Романівна, кандидат економічних наук, доцент (*відповідальна за випуск*).

Н 34 Наукові записки. Серія “Економіка” : збірник наукових праць. – Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2013. – Випуск 21. – 304 с.

У збірнику опубліковані наукові статті з актуальних питань розвитку фінансово-кредитних відносин в Україні, фінансів суб’єктів господарювання, реформування бюджетної та податкової системи України, сучасних проблем економічної теорії, менеджменту та маркетингу, теорії і практики обліково-аналітичного забезпечення суб’єктів господарювання, актуальних питань економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій, що можуть бути корисними для наукових працівників, викладачів, студентів економічних факультетів вищих навчальних закладів, працівників фінансово-кредитних установ та підприємницьких структур.

ISBN 966-7631-55-9

© Видавництво Національного університету
“Острозька академія”, 2013

УДК 334.021

Грабар Р. Н.,*старший преподаватель кафедры экономики и организации промышленного производства УО "Полесский государственный университет"*

ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫЕ КОМПАНИИ КАК ПОТЕНЦИАЛЬНЫЕ ИНВЕСТОРЫ БЕЛОРУССКОЙ ЭКОНОМИКИ

У статті розглянуті напрями підвищення конкурентоспроможності білоруської економіки на основі розвитку співробітництва зі світовими ТНК на території Республіки Білорусь і заходів щодо створення і розвитку ТНК, основою яких будуть великі білоруські підприємства.

Ключові слова: транснаціональна корпорація, міжнародна співпраця, світова інтеграція, транснаціоналізація виробництва.

В статье рассмотрены направления повышения конкурентоспособности белорусской экономики на основе развития сотрудничества с мировыми ТНК на территории Республики Беларусь и мероприятий по созданию и развитию ТНК, основой которых будут крупные белорусские предприятия.

Ключевые слова: транснациональная корпорация, международное сотрудничество, мировая интеграция, транснационализация производства.

The article describes the ways to increase the competitiveness of the Belarusian economy on the basis of cooperation with the world's TNCs in the Republic of Belarus and the activities on creation and development of TNK, the basis of which will be the major Belarusian companies

Keywords: transnational corporation, international cooperation, global integration, transnationalization of production.

Постановка проблеми. Стратегія привлечення іноземних інвестицій в Республіку Беларусь на період до 2015 року направлена на стимулювання притока прямих іноземних інвестицій в відповідності з інноваційним розвитком. Передбачається содействіє привлеченню іноземних інвестицій в реалізацію проектів з застосуванням передових зарубіжних технологій, стимулювання притока капіталу транснаціональних корпорацій.

В одному з своїх перших виступів в якості прем'єр-міністра Михайл Мясникович заявив: "Беларусь повинна займати більш активну торгово-економічну позицію, входити в транснаціональні альянси і корпорації, нам необхідно інтегруватися в автомобільну промисловість, і в станкобудівництво, і в сільське господарство" [2].

Пріоритетною формою прямих іноземних інвестицій для Беларусі виступає створення спільних і іноземних підприємств для реалізації інвестиційних проектів категорії green field, т. є. проектів з чистого листа. Не менш значимою формою привлечення іноземного капіталу є реалізація інвестиційних проектів brown field – продаж зарубіжним інвесторам частин акцій, належачих державі, за виключенням стратегічно значимих з них, пов'язаних з безпекою країни.

Перспективно також привлечення прямих іноземних інвестицій в традиційні види економічної діяльності: хімічне виробництво, виробництво машин і обладнання, електрообладнання, електронного і оптичного обладнання, транспортних засобів, будівництво і виробництво будівельних матеріалів, сільське господарство і переробка, інженерна і транспортна інфраструктура, легка промисловість.

Проблемою в привлеченні іноземних інвестицій є те, що основний інтерес для іноземних інвесторів представляють не промисловість і сільське господарство, являючись основою створення як матеріальної, так і науково-технічної бази країни, а транспорт, зв'язь, торгівля, способуючі посиленню сервізації економіки країни. Напрямки діяльності транснаціонального капіталу во багато не співпадають з пріоритетами структурної політики уряду Беларусі. Але в цій ситуації все ж є певний плюс: домінуюча маса спільних і іноземних підприємств зосереджена в сфері посередницьких і консультативних послуг, торгівлі і громадському харчуванні, де дуже високий рівень рентабельності.

Економіка Беларусі по своїй структурі, масштабам виробництва є експортноорієнтованою. Країна експортує 90–95% вироблених тракторів і автомобілів, 70–75% металорежущих станків, 70–80% холодильників і морозильників, половину телевізорів, 80–90% калійних добрив, 60–80% хімічних волокон і ниток. Через вузькість і недостатню ємкість внутрішнього ринку республіки, без експорту і його розширення неможливо зберегти прийнятні масштаби виробництва [6].

В связи с растущей глобализацией мирового хозяйства деятельность все большего количества предприятий невольно начинает приобретать международную направленность. Транснационализация производства и капитала стала не только непосредственным условием функционирования и развития предприятий в современных условиях, но и фактором, определяющим темпы и пропорции развития любой экономической системы.

В условиях глобализации экономических и политических процессов транснациональные корпорации превратились в силу, формирующую современный облик мира. Большинство значимых событий в мировой экономике происходит с их участием. Международные корпорации являются продуктом развивающихся международных экономических отношений. В то же время они представляют собой мощный механизм воздействия на эти отношения. Транснациональные корпорации превращают мировую экономику в международное производство.

Противостоять мощи транснациональных корпораций тяжело, да и нет в этом необходимости. Любое разумное правительство постарается извлечь максимум выгод из сотрудничества с ТНК, поскольку это дает возможность получить дополнительные ресурсы в виде капитала, технологий, квалифицированного труда. В свою очередь привлечение дополнительных ресурсов стимулирует развитие национальной экономики, увеличение объемов производства, ускорение экономического роста.

Лидером, по формированию транснациональной хозяйственной структуры среди белорусских предприятий является Минский тракторный завод. На предприятии планируется организовать заводы по сборке тракторов в европейской части России с целью интеграции в финансовую, экономическую систему, в рынок материально-технических и энергетических ресурсов. МТЗ проводит политику создания сборочных заводов за рубежом, что ведет к уменьшению пошлин, преодолению таможенных барьеров. За трактор в собранном виде на границе с Польшей надо заплатить 37%, а за ту же модель, но разобранную – 7%. Это является весомым аргументом в пользу создания в Польше сборочных производств [6].

Сегодня экспорт автомобильной промышленности осуществляется в основном в Сирию, Иорданию, ОАЭ, Китай, Вьетнам, Польшу, Египет, Пакистан. Главными проблемами торговли в этих странах являются жесткая конкуренция со стороны ведущих компаний мира, протекционизм властей. Поэтому основным направлением развития рынка белорусского машиностроения в этих регионах является создание сборочных производств из белорусских комплектующих изделий. Так, на МАЗе планируется создание совместных сборочных предприятий в Китае, Вьетнаме, и Аргентине.

Степень вовлеченности Беларуси в крупный международный бизнес на сегодняшний момент была изучена на основании последнего рейтинга топ-2000 крупнейших мировых корпораций, который ежегодно готовит журнал "Forbes". В первой сотне крупнейших мировых корпораций фигурируют шесть концернов, имеющих дочерние компании на территории Беларуси. Прежде всего, это три страховые группы. Французская АХА, которая стала собственником 80% акций крупнейшей частной белорусской страховой компании "Би энд Би Иншуренс Ко", а также опосредованно (через российскую компанию "РЕСО-Гарантия") является акционером "Белросстраха", занимает в рейтинге 48-е место.

Российский Газпром, которому в Беларуси принадлежат напрямую и через другие компании трубопроводы, доли в нефтеперерабатывающих и кирпичных заводах, предприятия по производству бытовой техники, банк и даже журнал, занял в 2011 году 15-е место среди крупнейших международных холдингов. На 71-м месте находится Лукойл, активы которого в Беларуси представляют собой одну из крупнейших сетей автозаправочных станций и совместное предприятие по производству присадок для моторных масел. На 178-м месте находится российская банковская корпорация "Сбербанк России", которая в 2009 году стала собственником контрольного пакета белорусского БПС-банка.

Как показывает анализ первой сотни рейтинга, в белорусской экономике в равной степени присутствуют как российские, так и западные корпорации. В рамках топ-2000 этот паритет примерно сохраняется. Хотя небольшое преимущество имеют пока все же западные транснациональные корпорации.

Противники присутствия на территории нашей страны транснациональных корпораций озабочены экспансией иностранного капитала, однако хочется отметить, что этот капитал работает в нашей экономике, укрепляет производственный потенциал наших предприятий, дает рабочие места нашим гражданам, пополняет наш бюджет.

При соответствующем регулировании деятельности крупных корпораций со стороны государства будет минимизировано такое отрицательное последствие деятельности корпораций как монополизм. Эта проблема довольно успешно решается во всем мире, и наша страна по антимонопольному регулированию к аутсайдам не относится.

Корпорация может функционировать в организационных формах, более приемлемых для нашей страны, особенно с учетом довольно скромных по мировым меркам объемов производства не только на отдельных

предприятиях, но и в целых отраслях. Согласно опубликованными данными Национального банка Беларуси, ВВП в 2011 году в долларовом эквиваленте составил 54647 млн долл. США. Ежегодно в июле публикуется рейтинг "Fortune Global 500" – список 500 крупнейших транснациональных корпораций мира по размеру прибыли. В таблице приведены данные по поступлениям и прибылям ТНК, работающих в Беларуси на основании рейтинга "Fortune Global 500".

Если представить в этом рейтинге Беларусь с уровнем ВВП 54647 млн. долл. США, то она находилась бы примерно между *Deutsche Post* и *United Parcel Service*, т.е. в середине списка.

Таблица 1
Поступления и прибыли ТНК, работающих в Беларуси [3]

Позиция в "Fortune Global 500"	Компания	Поступления (Млн. долл. США)	Прибыли (Млн. долл. США)
4	BP	308928	-3719
14	АХА	162236	3641
35	Газпром	118657	31895
64	Aviva	90211	2260
69	Лукойл	86078	9006
72	Societe general	84350	5188
88	Munich Re Group	76220	3208
93	Deutsche Post	71121	3366
166	United Parcel Service	49,545	3,488
245	Lufthansa Group	36,190	1,498
298	Sberbank	32,066	5,998
342	Sistema	28,099	919
403	McDonald's	24,075	4,946
424	British American Tobacco	22,989	4,447
426	Japan Tobacco	22,844	1,693
433	Danone	22,529	2,477
448	Heineken Holding	21,684	954
462	Fresenius	21,154	824
486	Henkel	19,989	1,481

В 2009 году в журнале "Беларуская думка" была опубликована статья доктора политических наук Сергея Кизима под названием "ТНК "Беларусь", где говорилось "Если очевидно, что в глобальной экономике все выгоды окажутся в руках ТНК, то почему Беларуси не стать одной из них, своеобразной "корпорацией корпораций", получив все выгоды от того, что угадана тенденция будущего?". Это утверждение подтверждено временем. Трансформация экономики в 2011-2012 годах подтверждает обоснованность сделанного в 2009 году предложения. Поставлена задача объединить крупные и средние предприятия Беларуси в холдинги, которые за счет укрупнения смогут более успешно конкурировать с огромными субъектами хозяйствования на международной арене. Очевидно и то, что укрупнение субъектов хозяйствования улучшит возможности по координации государством их деятельности, позволит более целенаправленно и с большей отдачей финансировать их модернизацию [5].

Правительство Республики Беларусь предпринимает определенные шаги в области объединения усилий производственных структур для повышения их конкурентоспособности. В ближайшее время предприятия Министерства промышленности будут сгруппированы в 12 технологически интегрированных холдинговых структур, создание крупных холдингов предусмотрено и в других отраслях. Поставлена задача объединить крупные и средние предприятия Беларуси в холдинги, которые за счет укрупнения смогут более успешно конкурировать с огромными субъектами хозяйствования на международной арене. Укрупнение субъектов хозяйствования улучшит возможности по координации государством их деятельности, позволит с большей отдачей финансировать их модернизацию.

Для предотвращения спада промышленного производства и поддержания устойчивого развития экономики государство должно развивать крупные корпоративные структуры. Мировой опыт показывает, что для обеспечения национальной конкурентоспособности страна должна опираться на развитие крупного корпоративного бизнеса.

Экономику большинства высокоразвитых стран составляют крупные интегрированные объединения. Корпоративные структуры способны активизировать инвестиционный процесс, остановить процесс падения научно-технического потенциала. Большинство наших предприятий стоит перед проблемой отсутствия средств для технической модернизации. В этих условиях жизненно необходимо объединять материальные и

финансовые ресурсы различных субъектов хозяйствования. Весь мировой опыт хозяйствования “подтверждает роль высококонцентрированного и интегрированного капитала в качестве локомотива экономического развития, особенно в периоды кризисов” [1, с. 7].

В ходе преобразований двух последних десятилетий с разной степенью активности наши государственные деятели и ученые проводили политику развития малого бизнеса, политику реструктуризации, фактически сводившуюся к разукрупнению предприятий. Во многих случаях разукрупнение, проводимое механически, без учета состояния внешней среды и наличия у предприятия мощного научно-технического и маркетингового потенциала, привело лишь к росту накладных расходов, уже не говоря о неэффективной, а иногда просто фиктивной приватизации.

Что касается развития малого бизнеса – оно очень полезно в розничной торговле, оказании транспортных, бытовых услуг населению. Но в стратегически важных отраслях, определяющих конкурентоспособность и национальную безопасность мы не найдем инвестора, способного взять на себя решение проблем развития и модернизации отрасли. Кроме того, государство не может позволить себе денационализацию или приватизацию таких отраслей.

Агропромышленный комплекс, предприятия машиностроения, легкой промышленности нуждаются в масштабных инвестициях с целью развития их производственного и кадрового потенциала. Но ни белорусский, ни иностранный частный бизнес не проявляет должной заинтересованности в таких инвестициях. Перед государством стоит дилемма: приватизировать такие предприятия или оставить их в государственной собственности.

Преодолеть экономическое противоречие, когда стратегически важные объекты не могут быть переданы в частную собственность, а за счет средств республиканского и местных бюджетов не может быть обеспечено их финансирование в должном объеме, поможет государственно-частное партнерство.

Все более важной за последние годы становилась идея формирования корпораций как результата межфирменной интеграции. Дж. Гэлбрейт рассматривал корпорации как основные субъекты институциональной экономики в новом индустриальном обществе. Основой и главным инструментом замены рынка планированием он считает развитую корпорацию. В характеристике различий между планирующей и рыночной системами большое внимание уделяется категории экономической власти, то есть контролю над ценами, издержками, потребителями, над экономической средой. В современном обществе такая власть сосредоточивается только в крупных корпорациях.

Транснациональные корпорации плодотворно используют такие формы сотрудничества, как вертикальная и горизонтальная интеграция. Интегрированные объединения имеют следующие преимущества перед другими формами организации современного наукоемкого производства:

- более высокую результативность деятельности за счет увеличения масштаба производства и влияния на рынок продаж;

- значительный ресурсный потенциал для повышения эффективности своей деятельности;
- возможность осуществления масштабных научных разработок;
- возможность привлечения высококвалифицированного персонала для внедрения инноваций.

Большие размеры корпорации предполагают большие доходы, что делает возможным финансирование инновационных процессов и модернизацию предприятий – членов корпорации. Корпорация не всегда имеет высокий уровень рентабельности, но возможности инновационного финансирования появляются благодаря большим объемам прибыли.

Выводы. Таким образом, в современных условиях для развития производственного потенциала, повышения конкурентоспособности экономики, привлечения дополнительных источников финансирования модернизации необходимо всемерно способствовать работе мировых ТНК на территории Республики Беларусь и проводить мероприятия по созданию и развитию ТНК, основой которых будут крупные отечественные предприятия.

Литература:

1. Ленский Е. В. Корпоративный бизнес / под редакцией О. Н. Сосковца. – Мн. : “Армита–Маркетинг, Менеджмент”, 2001. – 480 с.
2. ЭнергоБеларусь – портал энергетического рынка Беларуси [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://energobelarus.by/index.php?section=news&news_id=1037 / Дата доступа 22.03.2013.
3. Ежегодный рейтинг крупнейших корпораций мира “Fortune Global 500” [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://money.cnn.com/magazines/fortune/global500/2011/> / Дата доступа 22.02.2013.
4. Рейтинг Forbes: 2000 крупнейших компаний мира [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.forbes.ru/ekonomika/kompanii/48700-reiting-forbes-2000-krupneishih-kompanii-mira> / Дата доступа 22.02.2013.
5. Кизима С. ТНК “Беларусь”: перспективы развития модели [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.respublika.info/5498/analysis/article54221/> / Дата доступа 28.12.2012.
6. От белорусских предприятий – к белорусским ТНК [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://neg.by/publication/2004_05_28_4059.html / Дата доступа 18.02.2013.

ЗМІСТ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

<i>Березюк Т. П.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	4
<i>Болдак А. К.</i> МАЛОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	9
<i>Дерев'яно І. В.</i> СФЕРА ПОСЛУГ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ	12
<i>Жемба А. Й.</i> СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	16
<i>Запужляк В. З.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН (ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АСПЕКТ) В УМОВАХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ КРИЗИ	20
<i>Заяць В. С.</i> ПРОЯВИ СИСТЕМОЇ КРИЗИ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	24
<i>Касич А. О.</i> БАГАТОФАКТОРНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯК ІНДИКАТОР РІВНЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	28
<i>Клець М. В., Клець Д. В.</i> СВІТОГЛЯДНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ	34
<i>Корман І. І.</i> ПРОГНОЗ ЦІН НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ РИБИ ТА МОРЕПРОДУКТІВ	38
<i>Крихівська Н. О.</i> ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ "ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА"	44
<i>Левицька С. О., Солодкий В. О.</i> ПЕРЕДУМОВИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПІДХОДІВ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	48
<i>Литвиненко Я. В.</i> МАРКЕТИНГОВИЙ ПІДХІД ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	52
<i>Ліпич Л. Г., Свистун В. М.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ "РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ"	56
<i>Лойко В. В.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	60
<i>Лусте О. О.</i> ГОСПОДАРСЬКИЙ МЕНТАЛІТЕТ ЯК СКЛАДОВА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	64
<i>Мальчик М. В., Толчанова З. О.</i> ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В ЙОГО МАРКЕТИНГОВІЙ ПОЛІТИЦІ	68
<i>Мискевич Е. В.</i> РАЗРАБОТКА РЕКЛАМНОЙ КАМПАНИИ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОДУКЦИИ ОАО "ИВАЦЕВИЧДРЕВ"	71
<i>Петрішина Т. О.</i> ДОСЯГНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОГО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	76
<i>Рудь Н. Т.</i> ВІДКРИТІ ІННОВАЦІЇ – НОВА ПАРАДИГМА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	81
<i>Савченко О. Р.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ	86

<i>Супрун А. А., Божкова А. С.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД	90
<i>Транченко Л. В., Транченко О. М.</i> ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	94
<i>Федорук О. В.</i> НАУКОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	99
<i>Rawel Dziekański</i> MODERN BRAND-ASSET BUILT BY MARKETING	103

РЕФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

<i>Борейко В. І.</i> ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В ХХІ СТОЛІТТІ	116
<i>Борисюк О. В.</i> НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	121
<i>Вишневецька Н. В., Кучерук М. В.</i> ПРОБЛЕМИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНІМ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ	126
<i>Глухова В. І.</i> ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ У ПОДАТКОСПРОМОЖНИХ РЕГІОНАХ	130
<i>Гнедова О. О., Бикова Ю. А.</i> ДИСКУСІЙНІСТЬ ФУНКЦІЙ ПОДАТКІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ РИНКОВИХ ВІДНОСИН	135
<i>Дем'янчук О. І.</i> ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ УКРАЇНИ	139
<i>Дем'янчук О. І., Заблоцька О. С.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ В УКРАЇНІ	144
<i>Десятнюк О. М.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМ БОРГОМ	148
<i>Дмитрів В. І., Фришок Т. Ю.</i> ФІСКАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПІДВИЩЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇНИ	153
<i>Зглой Т. В.</i> НАЛОГОВАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ МОДЕРНИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ	158
<i>Карлін М. І.</i> ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ У КРАЇНАХ ОЕСР ТА В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СЬОГОДЕННЯ	163
<i>Ковалевич Д. А., Рошило В. І.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	168
<i>Кондратенко М. Б.</i> СИСТЕМАТИЗАЦІЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО РОЗКРИТТЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ “ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ”	172
<i>Маліновська К. О.</i> ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	177
<i>Панура Ю. В.</i> УЗАГАЛЬНЕННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОДАТКІВ ТА ЇХ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ	181
<i>Посаднева О. М., Костіна Н. М.</i> МОНІТОРИНГ ФІНАНСОВОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК ІНФОРМАТИВНА СКЛАДОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ФІСКАЛЬНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	185
<i>Сідельникова Л. П., Якуша Я. В.</i> НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	190
<i>Спасів Н. Я., Турський І. В.</i> ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ – 2012: АСИМЕТРІЇ ФОРМУВАННЯ ТА РЕЗЕРВИ НАРОЩУВАННЯ	195

<i>Черновська М. М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА БЮДЖЕТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	202
--	-----

ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

<i>Антонюк П. П.</i> МЕХАНІЗМ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРИНЦИПИ	207
<i>Гнилякевич І.З., Старостіна Г.П.</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	212
<i>Грабар Р. Н.</i> ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОМПАНІЇ КАК ПОТЕНЦІАЛЬНІ ІНВЕСТИТОРИ БЕЛОРУССКОЇ ЕКОНОМІКИ	216
<i>Грицюк Н. О.</i> СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМСТВО	220
<i>Квасницька Р. С.</i> МІСЦЕ ТА РОЛЬ НЕФІНАНСОВИХ КОРПОРАЦІЙ – ІНСТИТУТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	224
<i>Кривицька О. Р.</i> РЕСУРСИ СТРАХОВИКА ТА СТРАХОВІ РЕСУРСИ: ТЕОРЕТИЧНА ПОЛЕМІКА ЧИ ПРАКТИЧНА НЕСУМІСНІСТЬ	228
<i>Лень В. С.</i> ЩОДО КАПІТАЛІЗАЦІЇ ВНЕСКІВ ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ НЕОБОРОТНИМИ МАТЕРІАЛЬНИМИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ	233
<i>Малашенко Ю. А.</i> СТАНОВЛЕННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД	237
<i>Мамонтова Н. А.</i> СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ КОМПАНІЙ З УРАХУВАННЯМ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	241
<i>Поддєрьогін А. М., Лесько М. В.</i> МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКА НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	246
<i>Проскуріна Н. М., Штена К. Ю.</i> ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	251
<i>Романенко О. В.</i> СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	256
<i>Рудик О. Р.</i> АНТИКРИЗОВА ДІАГНОСТИКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	262
<i>Стасик О. О.</i> ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗЛИТТІВ І ПОГЛИНАНЬ КОРОПОРАТИВНИХ СТРУКТУР В УКРАЇНІ	266
<i>Супрун А. А., Судащенко Ю. Ю.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГІРНИЧОЗБАГАЧУВАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ М. КРИВОГО РОГУ (РЕТРОСПЕКТИВНИЙ І ПЕРСПЕКТИВНИЙ АСПЕКТ)	270
<i>Черкасова С. В.</i> ІНВЕСТИЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ	276
<i>Шимко О. В.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК НАПРЯМ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В ТОРГІВЛІ	281
<i>Шкварець Г. В.</i> ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ПОРТФЕЛЯ	286
<i>Шульський М. Г.</i> РОЛЬ ДУХОВЕНСТВА У РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ В ГАЛИЧИНІ	291
<i>Шумак Ж. Г.</i> ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РЕСУРСОСБЕРЕЖЕНИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ МЯСОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	297